

‘Dalfsen 3’ in het teken van

In de ochtend van 30 oktober jl. verzamelde zich een grote groep deskundigen, werkzaam bij de Audiologische Centra in Nederland, in het mooie Overijssel voor ‘Dalfsen 3’, de tweedaagse werkconferentie van de FENAC. Hoofdthema van de conferentie: ontwikkeling van richtlijnen voor onderzoeksprocedures bij kinderen met taal- en spraakstoornissen. De werkconferentie past binnen het beleid om binnen de AC’s zelf scholing te geven en van elkaar te leren. *Van Horen Zeggen* was een dag te gast.

Taalspraak staat op de kaart bij de AC’s

Gerard de Cock, voorzitter van de FENAC, gaf om kwart over tien de aftrap: “Het is tijd voor verdieping en kwaliteitsverbetering nu taalspraakonderzoek een versterking is geworden en op alle Audiologische Centra multidisciplinaire teams werken.”

Sturing aan zorgverlening is een van de middelen om die gewenste kwaliteitsverbetering te bereiken. Richtlijnen en protocollen zijn instrumenten daarvoor. Wetenschappelijk onderzoek, en als dat nog niet aanwezig is, overeenstemming tussen professionals, vormt de basis voor richtlijnen. Tijdens Dalfsen 3 werd de volgende stap gezet op die weg van richtlijnontwikkeling voor de multidisciplinaire diagnostiek van kinderen met taal- en spraakproblematiek in het verlengde van de bestaande richtlijnen, KITS-2.

Aan de slag!

In twee subgroepen bespraken de deelnemers de Multi Disciplinaire Diagnostiek (MDD) bij 3 jaar en de MDD bij 7 jaar. Een derde groep professionals discussieerde over wat een patiëntenbespreking tot een goede patiëntenbespreking maakt. In de eerste uitwisselingsronde stond de vraag centraal: hoe willen professionals van de verschillende Audiologische Centra werken?

Ontwikkelingen als het elektronisch patiëntendossier, meetinstrumenten, richtlijnen, effectonderzoek vragen om een gemeenschappelijke terminologie, zo hield Yvonne Heerkens de conferentie voor. Het ICF, International Classification of Functioning, Disability and Health, is een classificatiesysteem waarmee een multidisciplinair team in heldere termen de problematiek kan neerzetten en afspraken kan maken. Het systematisch omschrijven van de problematiek bij de start van het zorgproces, van de doelen van onderzoek en behandeling en van het resultaat van deze inspanningen, geeft informatie over de meerwaarde van het Audiologisch Centrum.

In de tweede ronde van kennisuitwisseling in subgroepen hielden de conferentiedeelnemers zich bezig met vragen over meertaligheid en dyslexie.

Meertaligheid

Uit de cijfers die Hilde de Smedt presenteerde blijkt dat meertaligheid in de diagnostiek binnen de Audiologische Centra een onontkoombare factor is. Met veel kennis van zaken vanuit haar werk in Brussel, maakte zij duidelijk hoe eenzijdig het is om te focussen op de Nederlandse taal als schooltaal en/of integratietaal. Goed onderzoek bij meertaligheid vraagt derhalve om aandacht voor alle talen waarmee het kind opgroeit en voor de manier waarop kind en omgeving hiermee omgaan. Ontkennen van de krachtige link tussen taal en emoties is een kans laten liggen voor therapie aan meertalige kinderen en levert op de langere termijn risico’s voor desintegratie op.

Dyslexie-onderzoek, een taak van het Audiologisch Centrum?

Fonologische problemen, als onderliggende stoornissen in lees- en spellingsproblemen, behoren net als auditieve verwerkingsproblemen tot het kennisgebied van de Audiologische Centra. Past daarmee diagnostiek en behandeling van dyslexie in het takenpakket van het Audiologisch centrum, nu de kosten van behandeling van dyslexie door de zorgverzekeraars worden vergoed? Een vraag die Ellen Gerrits in haar lezing stelde.

Welke beloften de moderne techniek voor patiënten met meervoudige en communicatieve beperkingen in zich heeft, liet Pontem-directeur Hans van Balkom zien in zijn videoclips. Hij stelt voor om deze kennis in bestaande organisaties te verspreiden door onderzoeksteams daarin te parachutereren. De best passende vorm van communicatieontwikkeling en ondersteuning blijft echter onvoldoende toegankelijk voor deze groep zolang goed onderzoek uitblijft. Deze groep heeft dan ook aandacht van het Audiologisch Centrum nodig.

Consensus primeur

Aan het eind van de eerste dag gaf Suzanne van Dijk, kwaliteitsfunctionaris van de FENAC, de voorlopige oogst van de uitwisseling tussen de aanwezige taalspraak-professionals.

Deze dag was er consensus over:

- De noodzaak van Multi disciplinaire diagnostiek bij taalspraakproblemen.

kwaliteit

De conferentiecommissie. Boven v.l.n.r. Marco Strik, Meike Bruggeman en Romain Buekers. Onder v.l.n.r. Sjoeke van der Meulen en Julie van Lanschot-Wéry.

- De kernonderzoeken die bij MDD nodig zijn.
- Snelheid is geboden bij patiënten jonger dan 3 jaar. Via multidisciplinaire diagnostiek moet in korte tijd een breed beeld verzameld zijn.
- Uitvoering en volgorde kunnen verschillen zolang van intake tot adviesgesprek de hoofdkenmerken multidisciplinariteit en snelheid zijn.
- Voor kinderen vanaf 7 jaar moet in iedere fase van het onderzoek tijd voor afweging zijn. Op basis van voortschrijdend inzicht wordt dan besloten welke volgende stap in het diagnostiektraject genomen moet worden: welke discipline noodzakelijk is voor de voortgang van diagnostiek en behandeling.
- Voor beide leeftijdsgroepen is effectonderzoek van de adviesfase nodig. Er is nu nog onvoldoende zicht op de meerwaarde van het advies voor het behandeltraject: wordt het advies opgevolgd en met welk resultaat?

Wat heb je aan een protocol als een ouder analfabeet is?

Uit de grote belangstelling voor en de actieve inzet van de deelnemers aan de conferentie op de eerste dag, blijkt dat kwaliteit leeft bij de Audiologische Centra. Het onderwerp taalspraak is veelzijdig en heeft veel maatschappelijke aspecten. Kwalitatief goede diagnostiek bij de toenemende diversiteit in patiëntengroepen vraagt naast

eenheid van handelen, techniek en instrumentarium van het Audiologisch Centrum ook andere elementen, zoals een langere onderzoekstijd, onderzoek naar taal in verschillende situaties, aanvullende disciplines en een goede bejegening. Over de wens om mee te sturen nu het nog kan leek consensus onder deelnemers te bestaan.

Van de mooie omgeving van Dalfsen konden de conferentiedeelnemers deze dag weinig genieten: toen uw verslaggeefster aan het eind van deze eerste congresdag huiswaarts keerde, waren de deelnemers alweer druk doende met het avondprogramma: de posters die zij over hun eigen audiologisch werk gemaakt hadden. De avond werd besteed aan 'concept-mapping' om de meerwaarde van elk Audiologisch Centrum apart en die van de totale sector te visualiseren. Het vrijdag programma zou zich richten op verdieping van en grenzen aan de taken van het Audiologisch Centrum bij taalspraak.

Met deze eerste dag van Dalfsen 3 hadden zowel het Platform taal-spraak als het Platform kwaliteit van de FENAC al de eerste oogst binnen voor verder onderzoek en richtlijnontwikkeling. We zullen hier ongetwijfeld meer van vernemen in het werkplan kwaliteit 2009.

COOSJE CONSTANDSE-VAN DIJK